

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 31 oktober 2023

Onderwerp: Zienswijze Provinciale Staten op de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond

Kenmerk: 805610/2123620

Bijlagen: 2

1. Plan van aanpak wijziging GR ODIJ;
2. GR ODIJ wijzigingen Wgr.

1. Inleiding

Op 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. De wijziging heeft als doel de democratische legitimiteit van gemeenschappelijke regelingen (GR) te vergroten. Voor 1 juli 2024 moeten alle GR'en in Nederland aangepast worden aan deze nieuwe wetgeving. Het bestuur van de Omgevingsdienst IJmond (hierna: ODIJ) heeft een voorstel voor aanpassing opgesteld.

Daarbij wil het bestuur van de ODIJ de GR tevens actualiseren naar aanleiding van de fusie van de gemeenten Purmerend en Beemster. Tenslotte kan het Interbestuurlijke Programma VTH-stelsel gevolgen hebben voor de taakstelling van Omgevingsdienst IJmond.

Gezien deze ontwikkelingen heeft de ODIJ een Plan van aanpak (zie bijlage 1) opgesteld met de volgende drie sporen.

Spoor 1

Het aanpassen van de het mandaatbesluit over het basistakenpakket aan de Omgevingswet. Ervan uitgaande dat de Omgevingswet op 1 januari 2024 in werking treedt moet het

mandaatbesluit voor 1 januari zijn vastgesteld. Dit is een bevoegdheid van het college en provinciale staten worden hierover geïnformeerd.

Spoor 2

Deze voordracht gaat over spoor 2; het wijzigen van de GR ODIJ in verband met de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Zie hierna onder 2.

Spoor 3

Spoor drie heeft als hoofddoel het toekomstbestendig maken van de GR ODIJ. De toekomstbestendige GR ODIJ sluit aan op de tussen de deelnemers en organisatie vastgestelde meerjarenvisie en borgt de wijze waarop de partijen samenwerken. Hier wordt tevens gekeken hoe om te gaan met de nieuwe eisen en doelstellingen uit het landelijke interbestuurlijk programma, versterking VTH-stelsel.

De Omgevingsdienst IJmond zal samen met de colleges en de raden/PS een toekomstbestendige GR gaan opstellen. De vaststellingsbevoegdheid is uiteindelijk aan het college. Het streven is dat op 1 januari 2026 een toekomstbestendige GR ODIJ is vastgesteld.

2. Wijziging gemeenschappelijke regeling ODIJ

Bij de wijzigingen op grond van de Wgr wordt onderscheid gemaakt in:

1. wijzigingen waarbij het niet nodig is om de gemeenschappelijke regeling aan te passen of volstaan kan worden met een tekstuele aanpassing;
2. wijzigingen waarvoor de gemeenschappelijke regeling wel moet worden aangepast maar die meer technisch van aard zijn;
3. wijzigingen die politiek van aard zijn en een afweging vergen .

De wijzigingen onder punt 2 en 3 moeten voor 1 juli 2024 in de tekst van de GR zijn verwerkt.

De GR van de Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) wordt getroffen door het college van Gedeputeerde Staten (GS). Op grond van de Wgr hebben Provinciale Staten (PS) de mogelijkheid

om bij GS binnen acht weken een zienswijze naar voren te brengen over de nu voorliggende concept gewijzigde GR.

Het college stelt in overleg met ODJ een reactie op de zienswijzen op en neemt een voorlopig wijzigingsbesluit. Vervolgens wordt dit wijzigingsbesluit aan de raden en PS voorgelegd en wordt toestemming gevraagd om de GRODIJ te wijzigen.

Onderstaand worden de wijzigingen kort toegelicht. Voor een uitgebreide toelichting en de uitwerking per artikel in de GR wordt verwezen naar bijlage 2.

Ad 1 Wijzigingen in de wet waarvoor de GRODIJ niet gewijzigd hoeft te worden (vloeien rechtstreeks voort uit de Wgr/Provinciewet)

- a. Zienswijzenprocedure bij het treffen en wijzigen van een regeling (art. 51 lid 2 en 3 Wgr).
Het college moet een ontwerp van de –gewijzigde– regeling aan de raden en PS voorleggen zodat zij hun zienswijze kunnen indienen.
- b. Veranderen begrotingscyclus (artt. 58 en 58b Wgr).
De planning- en controlcyclus is in de Wgr gewijzigd. Dit heeft tot gevolg dat de termijnen in de GRODIJ gewijzigd moeten worden (zie hieronder Ad 2).
- c. Recht van onderzoek (art. 151g Provinciewet).
Dit recht versterkt de controlemogelijkheden van de raad en PS op gemeenschappelijke regelingen doordat het functioneren van de gemeenschappelijke regeling als geheel kan worden onderzocht door een gemeenschappelijke onderzoekscommissie.
- d. Lokale rekenkamers (art. 184 Provinciewet).
Met dit artikel wordt de mogelijkheid van lokale rekenkamers om onderzoek te doen bij instellingen uit de Wgr verduidelijkt.
- e. De regionale gemeenschappelijke adviescommissie (art. 52 onder i jo 24a Wgr).
Op grond van de Wgr kunnen de raad en PS aan het AB voorstellen om een adviescommissie in te stellen met raads- en statenleden. Deze commissie kan het bestuur adviseren over voorgenomen besluiten, zelf aandacht vragen voor een onderwerp en een gezamenlijk standpunt van de raden voorbereiden.

Ad 2 Wijzigingen in de Wgr die leiden tot een (technische) aanpassing van de GRODIJ

- a. Uittreding van deelnemers (art. 52 jo 9 lid 1 Wgr)
In de huidige GRODIJ is de uittreding summier geregeld. In het nieuwe artikel is de uittredingsprocedure uitgebreider omschreven en is een indicatie gegeven van de kosten die

de uittredende deelnemer moet betalen. Het artikel is een basis en wordt als een technische aanpassing gezien om aan de Wgr te voldoen. Het artikel zal in spoor 3 (over de toekomstbestendige GRODIJ) in overleg met de deelnemers verder besproken en uitgewerkt worden.

- b. Wijziging planning- en controlcyclus (art. 58, 58b en 59 Wgr)
In de GRODIJ moeten de nieuwe termijnen worden opgenomen.

Ad 3 Wijzigingen die politiek van aard zijn en een afweging vergen.

- a. Zienswijzenprocedure over besluiten (art. 52, lid 1 jo 10 lid 5 Wgr)
De mogelijkheid om zienswijzen in te dienen over de ontwerp begroting is al wettelijk vastgelegd. Nieuw in de Wgr is dat in de GRODIJ ook vastgelegd moet worden of de raad of PS zienswijzen over andere besluiten kunnen indienen. De Kadernota zou bijvoorbeeld voor zienswijzen aan de raad en PS voorgelegd kunnen worden. Dat ligt alleen op dit moment niet voor de hand omdat de huidige begrotingscyclus en de interne procedure in dat geval aangepast moeten worden. Gezien deze gevolgen is het voorstel om deze mogelijkheid met de colleges en de raden en PS te bespreken in het derde spoor van de wijziging van de GRODIJ.
- b. Evaluatie (art. 52, lid 1 jo 11a Wgr)
In de GRODIJ moeten afspraken worden gemaakt over evaluatie van de gemeenschappelijke regeling. De evaluatie kan gaan over de regeling zelf of over het functioneren van het samenwerkingsverband. Er kan ook worden opgenomen dat de GRODIJ niet geëvalueerd wordt.
Voorgesteld wordt elke vijf jaar een evaluatie uit te laten voeren door het AB.
- c. Participatie (art. 52, lid 1 jo 10 lid 7 Wgr)
In de GRODIJ moet worden opgenomen hoe ingezetenen en belanghebbenden van deelnemende gemeenten en provincie betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. ODIJ is een collegeregelingsinstelling en heeft dus geen verordenende bevoegdheid. Verder is ODIJ een uitvoeringsorganisatie. Het bestuur stelt geen beleid vast. In deze situatie zal de inspraakprocedure plaats vinden bij de deelnemers zelf op de bij hen gebruikelijke wijze. Artikel 9b is opgenomen om de mogelijkheid open te houden dat het bestuur van ODIJ zelf een inspraakprocedure wil openstellen over een voorgenomen besluit.
- d. Actieve informatieplicht (art. 52, lid 1 jo 17 lid 2 en 3 Wgr)
Het bestuur (AB, DB en voorzitter) moet de gemeenteraden en PS actief informeren wanneer zij de inschatting maakt dat de raden en PS die informatie nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.

Het voorstel is om de tekst van het huidige artikel aan te passen om de actieve informatieplicht duidelijker naar voren te laten komen.

Daarnaast is een aantal wijzigingen opgenomen in verband met de fusie tussen de gemeenten Purmerend en Beemster.

Dit betreft met name de samenstelling van AB en DB en de verdeling van baten en lasten.

Tenslotte is een aantal technische wijzigingen doorgevoerd vanwege de invoering van de Omgevingswet.

Bovenstaande punten zijn besproken met alle deelnemers van ODIJ, waarbij ook de provincie Noord-Holland vertegenwoordigd was. De punten die daarbij zijn aangedragen, zijn verwerkt in de voorgestelde wijziging van de GR.

Het advies is om geen zienswijze in te dienen.

3. Proces en procedure

Nadat PS de zienswijze kenbaar hebben gemaakt aan GS, wordt deze door de portefeuillehouder gedeeld met de ODIJ. Aan de hand van de ontvangen zienswijzen van alle deelnemers, wordt een definitieve conceptversie van de GR (met eventuele aanpassingen) opgesteld.

Deze versie wordt aan alle deelnemers gestuurd en dan kan goedkeuring aan PS en de deelnemende raden worden gevraagd voor het wijzigen van de GR.

Na het instemmingsbesluit van PS kunnen GS de gewijzigde GR vaststellen. De ODIJ vertrouwt er op dat op deze wijze de wijziging voor 1 juli 2024 is geregeld.

4. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

A.Th.H. van Dijk, voorzitter

M.J.H. van Kuijk, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 64–2023

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 31 oktober 2023;

gelet op artikel 51 van de Wet gemeenschappelijke regelingen,

besluiten:

1. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de voorgestelde wijziging van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond.

Haarlem, 11 december 2023

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,